

Skogsvärlden

NR 4. 2019. ÅRGÅNG 49

En tidning från Skogssällskapet om skog, fastigheter och ekonomi

Guide:
Så läser du en
skogsbruksplan

Mer skog åt folket

Vilken roll har skogen i en allt mer urban värld? Annika Rydman på Granö Beckasin i Västerbotten tror på skogsturismen som brobyggare mellan stad och land.

Calle Nordqvist

Vd Skogssällskapet

En ny grön våg

FÖR 200 ÅR sedan bodde 90 procent av Sveriges befolkning på landet. I dag bor 85 procent av befolkningen i tätorter. För generationen som växer upp i storstäderna blir skogen den där dungen bakom förskolan, eller elljusspåret en bit från kvarteret. Varken mer eller mindre än så.

På de skogliga utbildningarna minskar antalet studenter, något som i förlängningen gör det allt svårare att rekrytera kvalificerad personal till skogsbranschen.

MEN DET FINNS motkrafter. Det talas om en ny grön våg, där människor lämnar staden för ett mer naturnära liv. Skogsbad som fenomen bara växer och vi ser allt fler exempel på hur naturturismen blir en brygga mellan stad och land. Hos Granö Beckasin, som vi skriver om på s. 15, får människor möjlighet att komma ut – och känna sig trygga – i skogen. Affärsidén är just detta – att fungera som en brygga mellan stad och land.

Joakim Larsson, skog- och lantbruksexpert på SEB, vittnar på s. 20 om att intresset för skog som investering ökar. Man ser det som en trygg placering, och lockas av beständigheten i att äga och förvalta en bit natur.

SÅ HUR SKA vi som äger och brukar de svenska skogarna förhålla oss till dessa nästan motstridiga samhällsförändringar? Hur kan vi bidra till att skogen blir en brygga mellan stad och land?

För de skogsägare som vill utveckla sitt ägande finns det helt klart möjlighet till nya affärer inom naturturismen.

För skogsbranschen krävs det att vi klarar av att möta de krav som dagens unga generation ställer på sina framtida arbetsgivare. Ett yrkesval inom de gröna näringarna borde vara mer hett än någonsin. Hållbarhet har aldrig varit så i ropet som nu och dagens skolungdomar växer upp med klimatfrågan som en självklarhet. Digitaliseringen, som möjliggör nya innovativa arbetsmetoder och en ökad flexibilitet och snabbhet, tror jag är viktiga delar i att locka unga människor till branschen.

Skogen i Skolan, som vi skriver mer om på s. 11, jobbar för att öka barns och ungdomars intresse för skogen. Målet på sikt är att göra det mer naturligt för fler att välja skogen som utbildningsväg. Finansieringen till verksamheten kommer gemensamt från oss i skogsbranschen.

OCH JUST HÄR tror jag att en del av lösningen finns. Med fler samarbeten, gemensamma satsningar och god dialog kan vi – alla som äger och brukar skogen i Sverige – visa vilken fantastisk resurs skogen är. Både för den som äger skog, den som jobbar i den, och den som går ut och upplever den. 🌳

Skogssällskapet

Skogsvärden är en tidning från Skogssällskapet om skog, naturvård, marknad, fastigheter och ekonomi. Den ges ut fyra gånger per år.

Årgång 49, HÖST 2019.
ISSN 1650-7444

ANSVARIG UTGIVARE

Calle Nordqvist: 031-335 66 32
calle.nordqvist@skogssallskapet.se

PRODUKTION Oh My! ohmy.co

REDAKTÖR Malin Letser:

malin@ohmy.co

ART DIRECTOR

Fanny Cederlund

OMSLAGSBILD

Bea Holmberg

REDAKTIONSRÅD

Gustav Claesson

Karin Fällman

Lotta Möller

Mattias Berglund

Ulrika Lagerlöf

TRYCK

Gävle Offset AB

ADRESSÄNDRING ELLER

AVREGISTRERING

skogssallskapet.se/adressandring,

skogssallskapet.se/avregistrering

Eller hör av dig till Ulrika Lagerlöf:

018-50 05 02

ulrika.lagerlof@skogssallskapet.se

Stiftelsen Skogssällskapet

Box 11374

404 28 Göteborg

Tel 0771-22 00 44

www.skogssallskapet.se

” Det är till och med möjligt att vår egen skogstillväxt inte kommer att räcka till.”

Gunnar Wetterberg, historiker, som skrivit en bok om det svenska skogsbruket.

FOTO: CHRISTINE OLSSON

Nr 4.19 STJN

04-05. AKTUELLT

Vi summerar det senaste från skogssfären, bland annat att registrering av nyckelbiotoper vid avverkning kan upphöra och att tiden är knapp för utredningen om hållbart skogsbruk och äganderätt.

06-21. TEMA: SKOGENS ROLL I EN URBAN VÄRLD

Hur påverkas skogsbruket av att allt fler människor bor i städer – och vilken roll har skogen i en allt mer urban värld? Det här är några av frågorna som vi tar oss an i det här temat.

22-23. SKOGSÄGARSKOLAN

Svåra begrepp och många siffror? Skogsällskapetets affärs- och marknadsutvecklare Gustav Claesson reder ut de viktigaste delarna i skogsbruksplanen.

24-25. HEJ SKOGSÄGARE!

I det här numret möter vi Björn Ohlson som har gjort ett tillköp utöver det vanliga – en fastighet i Hälsingland med en av de sju världsarvsgrändarna på marken.

26-27. SKOGSINDEX

Skogsmarkpriserna fortsätter att stiga samtidigt som virkespriserna mattas av. Det berättar Skogsällskapetets fastighetsexpert Ulrik Abelson.

98

– så många ansökningar har inkommit till Skogssällskapets årliga utlysning av forskningsmedel. Sista datum för ansökan var den 21 oktober och nu startar arbetet med att bereda alla ansökningar. I december lämnas beslut om vilka ansökningar som går vidare till steg två i utlysningen och som därmed kommer att få lämna in en fördjupad ansökan. Från Skogssällskapet kommer 15 miljoner kronor att delas ut till forskning om skogshushållning och naturvård. Slutligt besked om vilka projekt som finansieras kommer i mars 2020.

Nyheter från skogsfären 4

Läsarna överens: Tidningen är bra!

UNDERSÖKNING. Under sommaren genomfördes en läsarundersökning där 400 prenumeranter till tidningen Skogsvärden telefonintervjuades. 87 procent av de svarande gav tidningen helhetsbetyget mycket bra eller ganska bra, och 71 procent uppgav att de läser alla nummer av tidningen.

– Det är roligt att tidningen verkar läsas och uppskattas av många! I undersökningen fick vi också i tips på ämnen som läsarna vill se mer av, och det tar vi med oss i planeringen för framtida nummer, säger Ulrika Lagerlöf, kommunikationsansvarig på Skogssällskapet.

Kort om tid för utredning om hållbart skogsbruk och äganderätt

Den första juli nästa år ska utredningen för hållbart skogsbruk, stärkt äganderätt i skogen och biologisk mångfald överlämna sitt betänkande till regeringen. Agneta Ögren som är utsedd till särskild utredare berättar att utredningsarbetet pågår för fullt men att tiden är knapp.

DET VAR I juli i år som regeringen meddelade att de hade tillsatt en ny utredning i syfte att stärka äganderätten i skogen och lämna förslag på nya flexibla skydds- och ersättningsformer. Utredningen har även i uppdrag att lämna förslag på hur Sveriges internationella åtaganden om biologisk mångfald kan förenas med en växande cirkulär bioekonomi. Utredningen är en del av januariavtalet mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna.

AGNETA ÖGREN, SOM är lagman vid Umeå tingsrätt och har utsetts till särskild utredare, berättar att arbetet med utredningen är i full gång men att det är ont om tid.

– Det här är en jättestor utredning och vi har ovanligt kort tid på oss. Men det beror på att regeringen vill kunna lägga fram ett lagförslag redan år 2021, och då finns det

inget utrymme att spela på. Men vi jobbar på intensivt nu och har som ambition att hitta en bra lösning, säger hon.

DET AGNETA ÖGREN kan berätta om utredningen hittills är bland annat att en expertgrupp är utsedd. Totalt kommer 15 personer att sitta med i expertgruppen. Här finns representanter från allt ifrån

myndigheter och föreningar till skogsindustri, miljöorganisationer och

samiska organisationer. Vidare kan Agneta Ögren berätta att utredningen kommer att arrangera en hearing i januari i syfte att lyssna in ytterligare parter som behöver komma till tals.

– Det här är ett extremt känsligt ämne och vi vill lyssna till så många som möjligt som är berörda, inte enbart de som sitter i expertgruppen. Så de som vill komma till tals har möjlighet att medverka då, berättar hon.

ÄVEN OM TIDEN är knapp är Agneta Ögren hoppfull om att utredningen i juli nästa år kommer att kunna överlämna ett bra betänkande till regeringen.

– Man kan aldrig tillgodose allas intressen, det är omöjligt. Däremot kan man komma med ett förslag som parterna i alla fall inte är missnöjda med. Det är vår ambition, att alla i alla fall ska acceptera förslaget, säger hon. 🌱

Agneta Ögren
FOTO: PRIVAT

CITATET

”Läget kommer att fortsätta att vara allvarligt under lång tid framöver.”

Mattias Berglund, skogsskötselchef på Skogssällskapet, kommenterar barkborreskadorna i en artikel på Skogssällskapets hemsida. Läs mer på skogssallskapet.se

50%

av alla ungtallar har någon gång skadats av älg och andra hjortdjur. Det visar en nationell sammanställning som Skogsstyrelsen gjort av årets älgbetesinventeringar. Därmed syns ingen tydlig förbättring jämfört med tidigare år. Skadorna ligger fortsatt långt ifrån de nationella målen, skriver Skogsstyrelsen i ett pressmeddelande.

Skogsstyrelsen föreslår en ändring gällande registrering av nyckelbiotoper i samband med att skogsägare gör en avverkningsanmälan.

FOTO: HILLA ASPMAN

Registrering av nyckelbiotoper vid avverkning kan upphöra

Skogsstyrelsen ska sluta registrera nyckelbiotoper i samband med att en skogsägare gör en avverkningsanmälan. Det föreslås i en ny utredning som myndigheten har skickat ut på remiss. Beslut i ärendet väntas senare i höst.

DET VAR DEN 14 oktober i år som Skogsstyrelsen skickade ut sin utredning på remiss där de föreslår en ändring gällande registrering av nyckelbiotoper i samband med att skogsägare gör en avverkningsanmälan. Bakgrunden till förslaget är att frågan har varit omdiskuterad under en längre tid och att utredningen nu har identifierat en rad problem med det här arbetssättet.

– Utredningen har behandlat svåra frågeställningar och gjort komplicerade avvägningar. I utredningsarbetet har vi kommit till flera nya insikter, inte minst när det gäller vår tillsyn kopplat till registreringen. Det har lett fram till de här förslagen och nu är det mycket viktigt att vi får synpunkter från en bredd av remissinstanserna, säger Göran Rune, chef för Skogsstyrelsens Skogsavdelning, i ett pressmeddelande.

UTREDNINGEN LÄGGER FRAM flera motiv till att sluta registrera nyckelbiotoper vid avverkningsanmälningar, bland annat att

registreringen i dag sker i samband med Skogsstyrelsens tillsyn och att detta är problematiskt eftersom tillsynen syftar till att kontrollera om lägen följs.

ETT ANNAT MOTIV som tas upp är att Skogsstyrelsen ofrivilligt har blivit en garant för certifierade aktörers åtaganden om att undanta områden med höga naturvärden från skogsbruk. Vidare skriver myndigheten att de inte bör ha rollen att peka ut vilka områden som ska undantas från avverkning, enligt en certifiering som styrs av marknaden.

Vidare framgår av förslagen att Skogsstyrelsen även fortsättningsvis ska behålla nyckelbiotopsbegreppet och se till att inventeringsmetoden finns tillgänglig för de som vill använda den. De skriver även att de bör fortsätta registrera nyckelbiotoper i samband med andra verksamheter, exempelvis i samband med områdesskydd och i uppdragsverksamheten. 🌱

Tema:

Skogens roll i en urban värld

För 200 år sedan bodde 90 procent av Sveriges befolkning på landet – nära skogen. Idag är situationen den motsatta – 85 procent av oss svenskar bor i tätorter och storstäder. Hur påverkar det här utvecklingen av skogen och skogsbruket – och vilken roll har skogen i en allt mer urbaniserad värld? I det här temat söker vi svaren på dessa frågor och funderar över om skogen kan bli en brygga mellan stad och land i framtiden.

Annika Rydman driver Granö Beckasin i Västerbotten – en exotisk plats för den urbaniserade nytidsmänniskan. Läs mer på sidan 14.

Gunnar Wetterberg:

”Skogssektorn har

Tema: Skogens roll i en urban värld 8

framtiden för sig”

Ända sedan isen smälte har människan levt i och av skogen. Så vad händer med skogen och skogssektorn när allt fler människor flyttar till städerna? I jakt på svar har vi följt med historikern och författaren Gunnar Wetterberg på en tidsresa genom den svenska skogen.

Text: Malin Letser Foto: Christine Olsson

SVERIGE SKAPADES UR skogen, vår välfärd är byggd av trä och träden kan vara nyckeln till att lösa några av framtidens svåraste frågor. De här tre meningarna inleder prologen i historikern och författaren Gunnar Wetterbergs bok ”Träd: en vandring i den svenska skogen.”

Boken tar avstamp i Hedenhös, när isen smält och människor började vandra från kontinenten upp till Norden. Därefter får vi följa hur människans relation till skogen successivt har utvecklats. Vi får lära oss om allt ifrån medeltidens sågkvarnar till massindustrins genombrott.

– Av alla historiska böcker jag har skrivit är det här en av få där jag har varit tvungen att lära mig väldigt mycket nytt. Jag skaffade till och med en grundbok i marklära för att begripa allt med jordmån och sådana saker, berättar Gunnar Wetterberg.

DEN FRÄMSTA ANLEDNINGEN till att han ville skriva boken var att han alltid har haft ett starkt intresse för skogen. Engagemanget väcktes redan under uppväxten när hans far satte en planta av varje svenskt träd vid familjens sommarstuga i syfte att lära sina barn om den svenska skogen. Intresset följde sedan med upp i vuxen ålder vilket resulterade i att Gunnar Wetterberg på 1990-talet investerade i egen skog. Utöver detta har han i sin yrkesroll även varit engagerad i skogliga frågor, bland annat när han jobbade på Finansdepartementet och deltog i den skogspolitiska utredningen som ledde till den nya skogsvårdslagen 1993.

– Trots att jag har samlat på mig mycket kunskap genom åren hade jag väldigt mycket nytt att lära när jag skrev den här boken. Det var verkligen ett givande arbete, berättar han.

EN AV DE saker som Gunnar Wetterberg tar upp i boken – och som han tror att många inte är medvetna om – är att arbetet i skogen nästan var helt manuellt ända fram till andra världskrigets slut.

– Man brukade skogen med yxa och såg och barkspade och häst. Det betydde att det var oerhört många människor som arbetade i skogen. Det finns beräkningar som visar att det under mellankrigstiden på 20-talet och 30-talet var omkring 400 000 människor som jobbade i skogen varje år, säger han.

Vidare berättar Gunnar Wetterberg att det dröjde ganska länge innan urbaniseringen kom att påverka skogsbruket på allvar.

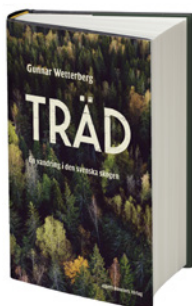
– Urbaniseringen, som började i slutet av 1800-talet i Sverige, berörde inte skogsnäringen så mycket till en

”Jag både hoppas och tror att många även i framtiden kommer att upptäcka hur fint det är att vara ute och jobba i skogen.”

Gunnar Wetterberg

Gunnar Wetterberg skildrar samspelet mellan människan och skogen i sin senaste bok.

början. Självklart var det så att sågverken och massaindustrierna var viktiga delar av industrialiseringen, men själva skogsbruket mekaniseras inte förrän ganska långt senare. Så vid den här tidpunkten hade de allra flesta människor fortfarande släktingar som bodde och verkade i skogen, berättar han.

ATT SKOGEN OCH den urbana världen skiljs åt och blir ”separata världar” skedde inte förrän efter andra världskrigets slut – på 1950-talet – då den svenska industrin fick vind i seglen och krävde mycket arbetskraft.

– Det var först under den här tiden som de små skogsbönderna från Norrland började flytta in till städerna för att ta jobb på Volvo och andra stora industrier, berättar Gunnar Wetterberg.

Det var också under den här tiden – och först då – som arbetskraften i skogen minskade och en stor omställning och mekanisering inom skogsbruket påbörjades.

– Först på 50-talet blev skogsbruket väldigt annorlunda och mekaniserat. Det har givetvis lett till att antalet människor som jobbar i skogen i dag bara är en bråkdel mot hur det såg ut förr i tiden.

Samtidigt, tillägger Gunnar Wetterberg, pågick en parallell utveckling i södra Sverige under den här tidsepoken. Förr hade nämligen skogsbruket varit väldigt begränsat till norra Sverige och Bergslagen. Men efter andra världskrigets slut började man bruka skogen som en näring även i södra Sverige, där många små skogsägare fick igång sin verksamhet.

– Man kan säga att det pågick en ganska splittrad utveckling på olika håll i landet under den här perioden, berättar Gunnar Wetterberg.

SÅ HUR SER framtiden ut – hur påverkas skogssektorn av att den absoluta majoriteten av Sveriges befolkning bor i städer, och hur ska intresset för – och kunskapen om – skogen vidmakthållas och utvecklas?

Gunnar Wetterberg har givetvis inte något facit. Däremot är det här en fråga som han är väldigt intresserad av och därför har tillägnat ganska stort utrymme i sin bok.

– Det som var väldigt slående när jag gick igenom allt material till boken var att man på 70-talet var ganska deppiga inom skogsbruket. Då hade nya material trängt ut träet från många användningsområden och det fanns ett tvivel om näringens framtid. Vissa menade till och med att det inte lönade sig att satsa på ett uthålligt skogsbruk. Istället skulle man hugga träden så fort man kunde för att få betalt för det. I dag har vi en omvänd situation. Vi hittar nya användningsområden för trä hela tiden. Det är till och med möjligt att vår egen skogstillväxt inte kommer att räcka till. Det är en spännande utveckling, säger Gunnar Wetterberg.

NYA ANVÄNDNINGSMOMRÅDEN, i kombination med skogens viktiga funktion som kolsänka och källa till förnyelsebar råvara, tror Gunnar Wetterberg är några av skälen till att skogen även i framtiden kommer att vara helt avgörande för oss människor och för samhällsekonomin. Detta tror han också kommer att driva människor till att även fortsättningsvis vara intresserade av och utbilda sig inom skogsnäringen, om än i nya former.

– Jag är med i Ingenjörsvetenskapsakademien och nyligen arrangerades en sammankomst och specialvisning på KTH om Wallenbergstiftelsens skogsprojekt som jag var med på. Totalt visades 15 stationer med helt nya tillämpningar av teknik där trä används som råvara. Det var något av det häftigaste jag har sett. Skulle endast en handfull av dessa projekt bli verklighet är det en sensation, säger han.

AVSLUTNINGSVIS TILLÄGGER GUNNAR Wetterberg att även om vi flyttar längre och längre bort från skogen så behöver det inte vara ett hinder för att kunskapen och intresset för att jobba i skogen förs vidare.

– Den utbildning som krävs för att vara självverksam skogsägare, som jag är, är inte jätteavancerad. Där kan man tänka sig att det går att ordna onlinekurser så att folk på det sättet kan plocka upp mer av kunskaperna på egen hand. Jag både hoppas och tror att många även i framtiden kommer att upptäcka hur fint det är att vara ute och jobba i skogen. 🌲

I dag är det inte lika självklart för barn att vara ute och leka i skogen.

FOTO: MARKUS SPISK/UNSPLASH

Kompetenskris i skogen – så ska den lösas

Skogssektorn ses i dag som en av Sveriges stora framtidsbranscher. Samtidigt minskar antalet ansökningar till landets skogliga utbildningar och det talas om en omfattande kompetenskris i skogen. Hur ska det här lösas? Anna Steinwall, verksamhetsledare för Skogen i Skolan, är bekymrad men ser flera lösningar på ekvationen. – I slutändan är jag hoppfull inför framtiden.

Text: Malin Letser

SKOGEN I SKOLAN är ett nationellt samverkansprogram mellan skolan och Sveriges skogliga intressenter. Verksamheten startade redan 1973, i syfte att öka barn och ungas intresse för skogen och skogssektorn. Långsiktigt är målet att fler ska vilja arbeta inom branschen.

Att verksamheten startade redan på 70-talet pekar på att det fanns en utmaning med skogens attraktionskraft redan då. Men enligt verksamhetsledaren Anna Steinwall är situationen i dag mer utmanande än någonsin.

– Vi lever i ett helt annat samhälle i dag. Det är en digital och urbaniserad värld med en stor andel nyanlända varav många inte har någon erfarenhet av skogen alls. Det här är enorma utmaningar vi står inför, säger hon.

Anna Steinwall tillägger att det inte bara är dagens elever som växer upp i det här nya urbana och digitala

Skogen i Skolan

> SKOGEN I SKOLAN är en riksomfattande verksamhet som sedan 1973 har bidragit till att barn över hela Sverige har fått komma ut i skogen genom Skogen i Skolans regionala verksamheter där lärare och skolbarn får tillgång till utbildningsmaterial och skolskogar.

”Redan i dag ropar man efter folk i branschen. Det handlar om kompetens i alla led, från maskinförare till forskare.”

Anna Steinwall

samhället – även många av dagens lärare har vuxit upp på samma sätt.

– Det här medför att det inte finns en naturlig relation till naturen som det fanns förr i tiden. Då var det självklart för barn att vara ute och leka i skogen. Så ser det inte ut i dag vilket givetvis får konsekvenser, säger hon.

DET FAKTUM ATT dagens samhälle är allt mer digitalt och stadsbaserat syns bland annat i statistiken för antalet sökande till skogliga utbildningar, som har sjunkit de senaste åren. Anna Steinwall tillägger att även kunskapen sjunker.

– Det finns många undersökningar och rapporter som tyder på att intresset och kunskapen om den svenska skogen sjunker överlag och vi vet att flera skogliga utbildningar i dag har svårt att fylla sina platser. Det är en stor skillnad jämfört med hur det såg ut på 90-talet. Intresset har fallit snabbt, säger hon.

Det sjunkande intresset är särskilt oroande med tanke på att skogssektorn är en av de branscher i Sverige som verkligen har framtiden för sig, understryker Anna Steinwall.

– Redan i dag ropar man efter folk i branschen. Det handlar om kompetens i alla led, från maskinförare till forskare, säger hon.

SÅ HUR SKA den här ekvationen lösas? Anna Steinwall är bekymrad men ändå optimistisk. Men det behövs krafttag framöver, menar hon.

– En sak som vi behöver jobba mycket mer med

framöver är jämställdhet och att ta fram kvinnliga förebilder i sektorn, säger hon.

Anna Steinwall berättar att Skogen i Skolan bland annat arrangerar tjejkollon och att de jobbar aktivt med att förmedla skogskunskap på ett könsneutralt sätt.

– Det råder fortfarande en machokultur i branschen. Om vi vill få fler kvinnor att känna sig bekväma med att söka sig till den här sektorn så måste kulturen ändras.

EN ANNAN DEL som Anna Steinwall tycker är viktig för att öka attraktiviteten för skogsbranschen är att lyfta dess positiva möjligheter för klimatet.

– Här kan skogen verkligen profilera sig. Vi gör det till viss del redan i dag men kan bli ännu bättre. Det handlar ju inte enbart om klimatet utan om hållbarhet i stort, där skogssektorn erbjuder så otroligt många möjligheter att verkligen göra skillnad, säger hon.

Andra aktiva åtgärder som Anna Steinwall och Skogen i Skolan arbetar för är bland annat ambitionen att koppla ihop SFI och skogskunskap för att i framtiden kunna attrahera fler utlandsfödda till skogssektorn, samt att bredda det traditionella rekryteringsområdet till att även innefatta Sveriges storstäder.

– Det finns många åtgärder att ta till för att öka intresset och viljan för att jobba i skogsbranschen, och jag är övertygad om att det kommer att gå. Jag är hoppfull. Framför allt för att skogen kan användas till så mycket och ersätta sådant som är farligt för jordklotet, avslutar Anna Steinwall. 🌱

Samverkansprogrammet Skogen i Skolan vill öka ungas intresse för skogen. FOTO: LARS KLINGSTRÖM

Du gör skillnad

Att förvalta skog och mark inför kommande generationer är ett av de mest betydelsefulla jobb man kan ha. Därför vill vi underlätta ditt arbete.

Våra lokala bankkontor har lång erfarenhet av att hjälpa skogsägare och lantbrukare med ekonomin och andra frågor som rör verksamheten. Du är varmt välkommen till ett bankkontor nära dig.

Prenumerera gärna på vår tidning Tillväxt och vårt nyhetsbrev. Det kostar inget. Mer info på handelsbanken.se/skogochlantbruk

handelsbanken.se/skogochlantbruk

Handelsbanken

Att lyssna till tystnaden, koka kaffe över öppen eld eller stå hukad över hjortronen på myren. Det här är något som folk har gjort i alla tider, men som i dag anses allt mer exotiskt. För den urbaniserade nutidsmänniskan har skogen blivit en främmande destination, samtidigt som längtan ut är stark. Det här är en paradox som Granö Beckasin i Västerbotten har tagit fasta på.

Text: Therese Johansson **Foto:** Bea Holmberg

”Skogens roll går inte att överskatta”

IDAG BOR 85 procent av Sveriges befolkning i städer och tätorter, och mycket av den vardagliga kontakten med skogen har gått förlorad. Men skogen är precis lika viktig för människan i dag som för hundra år sedan. Det menar Annika Rydman, vd på Granö Beckasin, som för elva år sedan startade en ekologisk och hållbar destination för naturturism i Granö, en liten by intill Umeälven. Här kan man övernatta bland träden i så kallade fågelnästen, åka på guidade turer med skidor eller snöskor, paddla i älven eller bara gå rakt ut i skogen och vara ensam med sina tankar.

– Skogens roll går inte att överskatta, den går på djupet i oss människor. Tystnaden, dofterna, färgerna – alla basala intryck som öppnar upp våra sinnen och fyller oss med ett lugn. Urbaniseringen går i en rasant fart och med den kommer också en motreaktion, en rörelse som drivs framåt av vår längtan att komma närmare vårt ursprung och återfå kontakten med naturen. Den längtan bemöter vi här på Granö Beckasin, säger Annika Rydman.

MEN TROTS ATT många har en stark längtan till skogen finns det samtidigt osynliga barriärer som håller människor på avstånd, detta trots att skogen ofta finns runt knuten i vårt skogstätta land, menar Annika Rydman.

– Bara för att det finns ett hav betyder det inte att man sticker ut och seglar om man inte vet hur man gör. Samma gäller med skogen. Många står handfallna och vet inte hur man ska närma sig skogen. Vi har det inte längre naturligt i vår livsstil, och ju längre ifrån skogen vi kommer desto mer främmande blir den – och kanske lite läskig, säger Annika och fortsätter:

– Vi möter gäster som känner ängslan inför att promenera på utmärkta leder utan karta och kompass och som tror att djuren ska komma och ta dem. Vi ser det som vårt uppdrag att varsamt guida dem rätt och visa att skogen inte alls är så svår och farlig som man kanske kan tro – utan faktiskt en del av vår ursprungliga kärna. Det gäller bara att våga hitta tillbaka till den.

Hållbar naturturism sätter Granö på kartan

- > GRANÖ BECKASIN LIGGER i den lilla byn Granö åtta mil nordväst om Umeå i Västerbotten. Idén till verksamheten föddes i samband med ett besked om att skolan i byn var på väg att läggas ned. Ett besparingsförslag framtaget av Annika Rydman och ett gäng andra föräldrar tillsammans med skolans personal lyckades rädda skolan – men de förstod att mer måste göras för att bygden skulle kunna överleva och utvecklas.
- > REDAN FRÅN BÖRJAN fanns en tanke om att skapa en hållbar, ekologisk destination för naturturism som kan samexistera på ett respektfullt sätt med naturen och människorna i trakten. Byns gamla camping köptes upp och det är därifrån företaget har utvecklats till att locka besökare från hela världen. På anläggningen finns i dag ett stort utbud av boenden, lokal matkultur och aktiviteter med skogen och älven som utgångspunkt.

”Den har en ordlös påverkan på oss och gör att vi både blickar inåt och öppnar upp för nya möten. Skogen förenar människor”

Annika Rydman

HELA AFFÄRSIDÉN MED Granö Beckasin är att fungera som en brygga mellan stad och land. Att hjälpa människor komma ut och uppleva skogens unika värden – värden som Annika Rydman tycker har kommit i skymundan i den svenska turistnäringen.

– I Sverige finns det enormt mycket skog, ändå är skogslandet ett svart hål i jämförelse med fjällen och kusterna. Vi sitter på en resurs som är i stort sett oupptäckt därför att skogen som besöksnäring inte är något som landet Sverige marknadsför. Det är synd, för det finns så otroligt mycket forskning som visar att skogen har en läkande kraft och bidrar till människors välbefinnande. Den har en ordlös påverkan på oss och gör att vi både blickar inåt och öppnar upp för nya möten. Skogen förenar människor, säger hon.

ANNIKA RYDMAN TROR att mångbruk av skogen kommer att öka i takt med människors ökade behov av upplevelser som står i kontrast till vad städerna kan erbjuda. Dock poängterar hon att skogsbolagen behöver inta en mer ödmjuk inställning till skogens andra användningsområden, och inte bara se det som en vinstdrivande produkt.

– Även i framtiden kommer folk att vilja resa och uppleva nya saker, men på ett annorlunda sätt än tidigare. Jag tror att vi kommer se mer av det lugna, lågmälda sättet att vistas i naturen i kontrast till extrema naturupplevelser som handlar mycket om adrenalin och snabba kickar. Tystnad, lugn och ro och stillsam reflektion blir högvaluta i en allt mer stressad värld, och för att kunna svara upp till detta behöver de stora skogsaktörerna ta höjd och öppna upp för ett större mångbruk av skogen. Jag är övertygad om att både skogsbolagen, vi småföretagare och framförallt den enskilda individen skulle ha allt att vinna på det. 🌱

Gödsla!

Få 15% ränta

Gödsling ökar tillväxten med ca 15 m³/ha under en 8-årsperiod. Medelstammens diameter ökar, vilket ger dig högre virkesvärde och lägre avverkningskostnad. Rätt gödsling i rätt bestånd ger en årlig förräntning på gödslingskostnaden på 10-20%.

Med SG-systemet får du ett komplett paket med allt ifrån rådgivning till markburen gödsling med specialutrustning och GPS-baserad dokumentation. Enkelt och tryggt.

Läs mer på www.sg-systemet.com eller ring Skogens Gödslings AB på 0418-76500.

För- och nackdelar med att äga skog på distans

Allt fler människor bor och jobbar i städer – även de som äger skog. Eva Arkblad, som bor i Alingsås och jobbar i Göteborg, är en av dem. Här berättar hon om för- och nackdelarna med att vara utbo – och om drömmen att på sikt kunna bo permanent på sin skogsfastighet.

Text: Malin Letser

Eva Arkblad.
FOTO: SOFIA SABEL

EVA ARKBLAD HAR precis kommit hem från säsongens första älgjakt när vi hörs för att genomföra den här intervjun. Hon berättar att intresset för jakt har funnits ända sedan hon var liten och att hennes pappa lärde henne att hantera bössan.

– Farsan jagade mycket under min uppväxt, så när jag berättade att jag också ville lära mig att jaga var han uppmuntrande till det, berättar Eva Arkblad.

Men det är inte enbart intresset för jakt som har gått i arv i familjen, utan även intresset för att vistas i skogen – och då särskilt i den familjeägda skogen i Svenljunga kommun i Västra Götaland. Här – i den drygt hundra hektar stora skogen – har Eva Arkblad tillbringat många helger, somrar och lov ända sedan hon var en liten flicka.

– Jag trivdes väldigt bra med att bara vara här i skogen och promenera runt. Sedan var jag helt ärligt inte så involverad i skötseln under tidiga år. Det fanns mer ett grundantagande om att jag som ensam barn skulle ta över skogen en dag, berättar hon.

NÄR SÅ EVA Arkblads pappa för cirka tre år sedan föreslog att Eva skulle ärva skogsfastigheten fanns det aldrig någon tvekan om att hon skulle tacka ja.

– Pappa hade då fyllt 74 år och bestämt sig för att det var dags för mig att ta över. Så här i efterhand är jag väldigt glad över att skiftet skedde då, för ett och ett halvt år senare dog han, berättar hon.

Det faktum att ägarskiftet skedde medan hennes pappa fortfarande var frisk innebar att hon i lugn och

ro kunde sätta sig in i alla de frågor och beslut man ställs inför som skogsägare.

– Det är mycket med att driva en skogsfastighet, även om man har en förvaltare. Därför var det så himla bra att få det här året tillsammans då det var officiellt att jag var ägare samtidigt som pappa fanns och kunde stötta. Jag är glad över att vi fick den tiden tillsammans, berättar hon.

I dag är Eva Arkblad bekväm och trygg i sitt skogsägande, men hon hymlar inte med att det kräver mycket arbete och engagemang. En stor skillnad mot hur tidigare generationer i hennes släkt har haft det som skogsägare är att hon inte bor på fastigheten – hon är en utbo.

– När jag var liten bodde min farmor fortfarande kvar i huvudhuset här på markerna och min pappa bodde också här. Dessutom bor två av mina farbröder fortfarande kvar på grannmarkerna. Själv bor jag i Alingsås och har ett heltidsjobb i Göteborg, säger hon.

Avståndet mellan bostaden och skogsfastigheten är drygt en och en halv timme vilket gör att Eva Arkblad inte har samma möjligheter att sköta om skogen som hennes tidigare släktingar har haft.

– Jag kan exempelvis inte ta ledigt från jobbet och åka hit hur som helst om det skulle uppstå behov. Jag kan heller inte vara här när det ska avverkas eller om någon entreprenör är på plats och behöver diskutera vissa åtgärder. Jag behöver någon som hjälper mig med allt sådant. Därför är Skogssällskapets hjälp helt avgörande och jag uppskattar det väldigt mycket, säger hon.

MEN ÄVEN OM det finns utmaningar med att äga på distans finns det även fördelar. Känslan när man får sätta sina fötter på marken efter en intensiv vecka på jobbet i stan är ett tydligt exempel på det.

”Det roligaste och bästa med att vara skogsägare är att få vistas i sin egen skog”

Eva Arkblad.

– Det roligaste och bästa med att vara skogsägare är att få vistas i sin egen skog. Jag älskar att bara få promenera i skogen och se hur den växer och utvecklas, eller att få ta med mig sekatorn ut och klippa dubbeltoppar. Det är svårslaget, säger hon.

HENNES MÅL MED skogen är främst att den ska bära sig själv och att den ska kunna ge viss avkastning. Hon har även som mål att en dag i framtiden kunna flytta och bo på skogsfastigheten – precis som hennes familj har gjort i flera generationer tillbaka.

– Jag och min familj har en stuga här på marken som vi byggde för ett antal år sedan. Det är en jättefin västkuststuga där vi i framtiden planerar att kunna bo permanent. För även om det fungerar bra att vara utbo ser jag fram emot att kunna vakna här vid skogen varje morgon, säger hon. 🌱

Att äga skog lockar allt fler – även i städerna

För somliga går skogen i arv i generationer, för vissa handlar det om en investering medan det för andra är själva livsstilen som lockar. Skogsägande kan se ut på många olika sätt, och trots urbaniseringen är det ett intresse som ökar. Det berättar Joakim Larsson, skog- och lantbruksexpert på SEB.

Text: Therese Johansson **Foto:** Shutterstock

Joakim Larsson, skog- och lantbruksexpert på SEB.

UNGEFÄR HÄLFTEN AV Sveriges skogar ägs av bolag, kommuner och landsting, staten och andra institutioner, medan privata skogsägare står för den andra hälften. Omkring 330 000 privatpersoner äger och förvaltar skog i dag, och Joakim Larsson upplever att intresset är stort.

– Att det finns ett tryck märks bland annat på priserna på skogsfastigheter som ligger relativt högt i dag jämfört med för ett antal år sedan. Vi får dessutom en hel del frågor från förstagångsköpare som vill titta närmare på förutsättningarna för att köpa och äga skog, säger han.

Men vilka är det då som köper skog i dag? Enligt Joakim Larsson representerar skogsägare alla grupper i samhället, men en kategori som sticker ut lite extra är befintliga skogsägare som är lågt belånade – företrädesvis äldre män som ser skogen som ett alternativ till att investera på börsen.

– Tittar man på åldersfördelningen ligger tyngdpunkten på en äldre målgrupp, personer som hunnit jobba en stor del av sitt arbetsliv och byggt upp det kapital som behövs för att investera i skog. Många ser

det som en både trygg och stabil placering, oavsett svängningar i konjunkturen, säger Joakim och fortsätter:

– Vissa sköter skogen så att den ger ett jämnt inkomstflöde över tid, andra ser det som en långsiktig investering medan somliga vill använda skogen för rekreation och jakt. Det finns de som köper en skogsfastighet för att bosätta sig där medan andra kanske har skogen som sitt yrke. Skogsägaren har många olika skepnader!

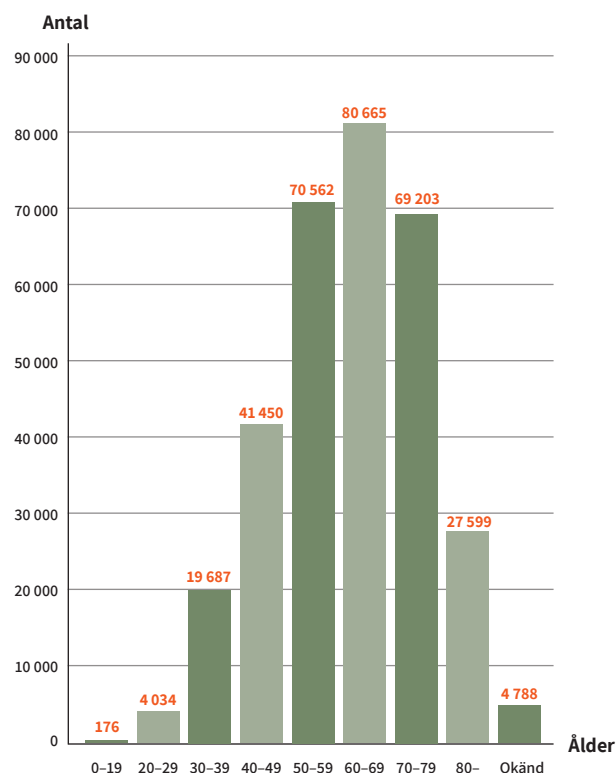
BILDEN AV EN typisk skogsägare är för många likställt med en man, men enligt Joakim Larsson har allt fler kvinnor börjat intressera sig för att äga skog – en utveckling som han tror kommer att öka.

– Det är en rätt stor andel kvinnor som äger skog i dag och jag tror att det kommer att bli ännu mer utjämnat i framtiden. Traditionellt sett har skogen varit en arena för männen, med fysiskt tunga jobb, och det har förstås präglat bilden av skogsägaren. Men i takt med att de tyngsta jobben tagits över av maskiner är skogen inte längre lika manligt kodad och det har

KÄLLA: SKOGSSTYRELSEN

80 procent av skogsägarna är äldre än 50 år

Tema: Skogens roll i en urban värld 21

öppnat för kvinnor att investera i och förvalta skog och mark på samma villkor som män.

NÅGOT SOM FÖRÄNDRATS över tid är också att distansägandet har ökat. Det är färre i dag som bor och brukar sin skog på plats – en trend som påverkats av samhällets urbanisering, tror Joakim.

– Distansägandet har blivit vanligare i takt med landsbygdens avfolkning och har gjort att fler skogsägare sköter sin skog med hjälp av leverantörer och samarbetspartners. Det blir mer som att man investerar i skogen och förväntar sig en viss avkastning, till skillnad från om man bor på sin skogsfastighet och brukar skogen mer fysiskt. Närheten och den dagliga kontakten med skogen försvinner, men man kan fortfarande jobba aktivt med förvaltningen på distans, säger han.

Känslan av att äga en bit av naturen, förvalta den och skicka vidare till nästa generation är för många en stark drivkraft och en anledning till att vilja äga skog istället för att investera i exempelvis värdepapper, säger Joakim Larsson.

50
procent av Sveriges skog ägs av privata enskilda ägare.

– Att äga skog är speciellt, det är något mer beständigt. Många skogsfastigheter går i arv, och att vandra omkring på marken som funnits i släkten i generationer gör att man kommer lite närmare sitt ursprung. Att kunna lämna över en välkött skog när det är dags att generationsväxla ser många som en motor som driver en framåt, säger han och fortsätter:

– Jobbar man aktivt med förvaltningen kan man dessutom påverka utvecklingen och därmed avkastningen, till skillnad från värdepapper som lever sitt eget liv fram till att du säljer.

ATT INTRESSET FÖR skogen kommer att öka hos yngre generationer är Joakim Larsson övertygad om. Klimatfrågan är högaktuell och i debatten om hur vi ska lämna över världen till kommande generationer har skogen en given plats, säger han.

– Många unga i dag funderar mycket på hur man kan jobba för att skapa rätt förutsättningar för en hållbar framtid, och jag tror att man kommer att värdesätta skogens förnyelsebara resurser på ett helt annat sätt i framtiden. 🌱

Skogsägarskolan

REDAKTÖR: Malin Letser VAD VILL DU VETA MER OM? Mejla malin@ohmy.co

Så läser du en skogsbruksplan

Hur läser man en skogsbruksplan och vilka svar ger en Skogsstrategi jämfört med skogsbruksplanen? Skogssällskapetets affärs- och marknadsutvecklare Gustav Claesson reder ut alla oklarheter.

Text: Malin Letser

Skogsägarskolan: Tolka din skogsbruksplan 22

Tolka begreppen i din skogsbruksplan

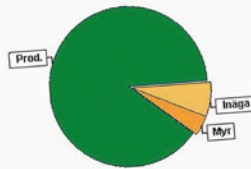
VIRKESFÖRRÄD och trädslag är viktiga variabler för att få en bild av hur skogen ser ut och värdet på den. Det totala virkesförrådet påverkar fastighetens marknadsvärde.

BONITET beskriver fastighetens långsiktiga, genomsnittliga produktionsförmåga, det vill säga hur mycket det växer i snitt per år.

Sammanställning över fastigheten

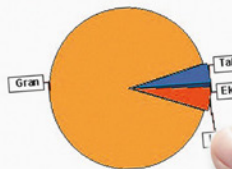
Arealer

	hektar	%
Produktiv skogsmark	195,0	88
Myrkärr/mosse	7,9	4
Berg/Hällmark	0,0	<1
Inägarökar	15,5	7
Väg och kraftledning (linjeavdrag)	2,4	<1
Annat	0,7	<1
Summa landareal	221,5	
Vatten	0,9	

Virkesförråd

	m ³ k	%
Tall	1554	4
Gran	35228	90
Löv	1896	5
Bok	139	<1
Ek	345	1

Medeltal

m³k per hektar 201

Bonitet

Fastighetens medelbonitet är beräknad till

m³k per ha 11,2

Tillväxt

Tillväxt för perioden 2018 - 2027 beräknad med hänsyn till förestagna åtgärder

m³k per år 1772

Avverkningsförslag

Foryngringsavverkning	4371
Galtring	3409
Naturvårdande skötsel	312
Totalt under perioden	8092

Förväntad tillväxt första växtsäsongen

m³k 1844

m³k per ha 9,5

AVVERKNINGSFÖRSLAG för hela tioårsperioden. Detta ska tas med en nypa salt. Vid förvärv är det viktigt att kontrollera om förslagen stämmer med dina egna mål.

TILLVÄXT beskriver årstillväxten för den kommande tioårsperioden.

”Jag brukar beskriva en skogsbruksplan som ett register över skogen. Andra skulle nog även beskriva det som en åtgärdsplan, men jag tycker inte att man ska se det så.”

Gustav Claesson.
FOTO: ULRICA LAGERLÖF

Om du står i begrepp att köpa en ny skogsfastighet eller om du behöver värdera din skog är det viktigt att förstå grundfundamenten i en skogsbruksplan. Om du däremot är nyfiken på hur mycket pengar du kan ta ut från din skog när du går i pension, ja då kan det vara på sin plats att ta fram en långsiktig analys – en Skogsstrategi. Gustav Claesson, affärs- och marknadsutvecklare, ger svar på allt du behöver veta.

> VAD ÄR EN SKOGSBRUKSPLAN?

– Jag brukar beskriva en skogsbruksplan som ett register över skogen. Andra skulle nog även beskriva det som en åtgärdsplan, men jag tycker inte att man ska se det så. Främst på grund av att åtgärdsförslagen i en skogsbruksplan oftast är schablonmässiga. De utgår inte från vilka mål du har med skogen. Åtgärdsförslagen kan man se som indikationer, men man ska ta dem med en nypa salt.

> VAD ÄR VIKTIGT ATT KUNNA UTLÄSA AV EN SKOGSBRUKSPLAN?

– Det viktigaste är att förstå sammanställningen. Här finns all övergripande information som areal, virkesförråd, tillväxt och vilka skogar som kan komma att avverkas under den kommande tioårsperioden. Åldersklassfördelningen är också bra att kunna läsa av. Här ser du i grova drag hur fördelningen mellan ung och gammal skog ser ut och därmed hur mycket som finns att avverka framöver. Kartan är väldigt bra också, den gör att du lättare kan orientera dig bland de olika bestånden i skogen.

> VAD ÄR INTE LIKA VIKTIGT ATT BRY SIG OM?

– Avsnittet om åtgärder bör du ta med en nypa salt eftersom de ofta är schablonmässigt skrivna. Om det står rekommendationer om röjning eller plantering är det förmodligen kloka råd som är värda att följa, men allt som rör gallring och avverkning bör du fundera ett varv extra kring eftersom det inte alls är säkert att detta går i linje med dina mål.

> I VILKA SAMMANHANG ANVÄNDS SKOGSBRUKSPLANEN?

– Främst vid förvärv eller försäljning. Då är det extra viktigt att kontrollera att planens data stämmer.

> VAD ÄR EN SKOGSSTRATEGI?

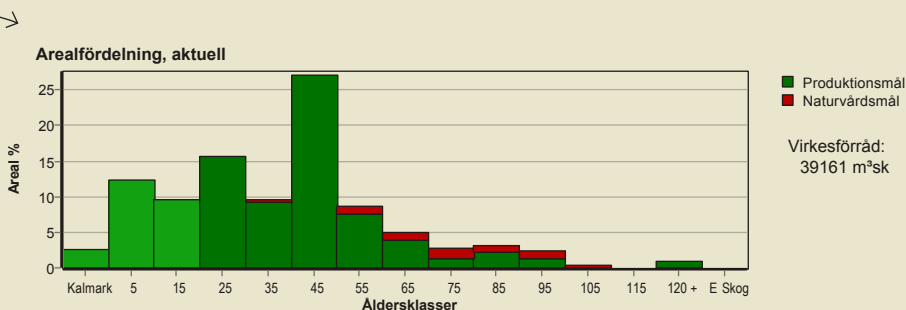
– Det är en långsiktig och objektiv analys av skogen som görs utifrån skogsbruksplanens data. Om du väljer en standardanalys kommer du att få veta hur din skog ser ut och hur olika värden utvecklas i upp till 100 år framåt. Du kan även be om en mer specifik analys som jämför hur olika mål kommer att slå i framtiden, exempelvis höga naturvårdsambitioner jämfört med låga.

> VARFÖR ÄR DET BRA ATT GÖRA EN SKOGSSTRATEGI?

– Det finns flera skäl. Ett konkret exempel är att kassaflöde och avkastning synliggörs, och man ser kronor och ören, inte bara kubikmeter och hektar. Det här kan vara bra om du exempelvis planerar att gå i pension vid en viss ålder, eller om du vill överlåta skogen till dina barn vid en viss tidpunkt.

Skogen uppdelad på **ÅLDERSKLASSER** ger en bra översiktlig bild över skogens tillstånd och underlag för att kunna uppskatta det framtida kassaflödet i till exempel en skogsstrategi.

Hej skogsägare!

VI TRÄFFAR SKOGSÄGARE SOM NYLIGEN KÖPT ELLER KÖPT TILL SKOG

Skogsägare:
Björn och Pia
Ohlson

”Ett sånt här världsarv kan man inte äga – bara förvalta”

Björn Ohlson har ägt skog under större delen av sitt liv – både ärvd skog och nyförvärv. Hans senaste köp är dock något utöver det vanliga: en fastighet i Hälsingland med en av de sju världsarvsgårdarna på marken.

– Både jag och min fru blev förälskade i gården, berättar han.

Text: Malin Letser

FÖR BJÖRN OHLSON har skogen alltid varit en självklar del av livet och vardagen. Han är född och uppvuxen i Norrala socken i Hälsingland där hans pappa var jägmästare och där familjen var delägare i ett trävaruföretag. När det var dags att välja utbildning bestämde han sig för att gå i familjens fotspår och bli skogsmästare.

– Jag har jobbat i skogsbranschen genom alla år och fram tills år 2010 var jag även vd för det av familjen delägda trävaruföretaget. Men nu är jag pensionär sedan ett år tillbaka, berättar han.

Det här med att Björn Ohlson har gått i pension är dock en sanning med modifikation. För även om han inte längre går till sitt ordinarie kontorsarbete har han fullt upp med sina skogliga uppdrag – och de är ganska många. Totalt äger han cirka 1 600 hektar skog där han anlitar Skogssällskapet för vissa tjänster. Men mycket gör han själv.

– Jag skulle säga att det är som ett kvartstidsjobb ungefär.

Det senaste året har arbetsbördan dock ökat ganska väsentligt. Allting började förra sommaren då han fick ett tips om ett objekt som låg ute till försäljning: en fastighet på 180 hektar skog och 16 hektar åkermark. Men det stannade inte där, fastigheten hade mer att erbjuda: nämligen en av de sju världsarvsgårdarna i Hälsingland – festgården Gästgivars i Vallsta, norr om Bollnäs.

– Jag och min fru Pia hade inte en tanke på att ge oss in i något sådant här arbete. Men när vi väl var där och tittade på festhuset blev vi lite förälskade båda två. Dessutom var skogen en ovanligt fin skogsmark med bra skogsvägar och mycket ungskog, säger Björn Ohlson.

Efter visningen återkom de med ett bud som räckte hela vägen till ett köp.

– Säljarna uppskattade att det var någon lokal förmåga som tog över ansvaret för gården. Och det sa jag direkt, att ett sådant här världsarv kan man inte äga, det kan man bara förvalta, säger han.

VAD PARET OHLSON har hunnit med sedan köpet sommaren 2018 går nästan inte att återberätta, för det är en hel del. Det första de var tvungna att ta tag i var guideverksamheten för festhuset.

Ett annat projekt var att inreda varje rum i festhuset med tidsenliga möbler utifrån olika teman. De har också renoverat ladugården på gården och gjort om till ett café. Som om detta inte var nog har de också byggt gästtoaletter på fastigheten.

Alla ombyggnader och tillbyggnader blev klara och slutförklarade den 24 maj i år, och dagen efter arrangerades en stor nyinvipling av landshövdingen.

– Vi har nog fortfarande inte riktigt hämtat oss från allt arbete. Det har varit mycket. Men nu är allting klart och vi kan blicka framåt, säger han.

Redan i somras nådde paret ett rekord i antal besökare som uppgick till omkring 9 000, och nästa år hoppas de på ett nytt besöksrekord.

– Vi är ju lite entreprenörer båda två och vill verkligen visa upp det här! Dessutom är vi båda från trakten och är intresserade

Björn och Pia Ohlson.

FOTO: CHARLOTTA RÖNN

Alla rum har renoverats tidsenligt, och ladugården har förvandlats till ett café med tillhörande butik. FOTO: KATARINA HANSSON

Björn Ohlson om att äga skog

- > ”Jag tror på skogen i en mängd avseenden. Dels har den tiden för sig med många nya, spännande produkter på gång, och dels är skog en unik investering eftersom den hela tiden växer. Sedan är det något väldigt speciellt med att äga en bit skogsmark och att vara ute i den. Det går inte att sätta fingret på, men man mår bra av det.”

Gästgivars

- > Hälsingegården Gästgivars är en av de sju unika Hälsingegårdar som sedan den första juli 2012 finns med på UNESCO:s världsarvslista. Gården är ett gammalt gästgiveri, delvis från 1700-talet, och här finns många vackra schablonmålningar av konstnären Jonas Wallström.

Världsarv

- > Ett världsarv är en miljö, ort eller plats som anses vara så unik att den har betydelse för hela mänskligheten. Urvalet styrs av FN-organet UNESCO och totalt finns det fler än 1 000 världsarv i 167 länder i världen. I Sverige har UNESCO utsett hela 15 världsarv.

av kulturen och historiken här i Hälsingland, så det betyder mycket för oss.

FÖR ANDRA SOM går i tankar om att skapa kringverksamheter på sina fastigheter är Björn Ohlson uppmuntrande, däremot understryker han vikten av att verkligen tänka ett extra varv innan man fattar beslut.

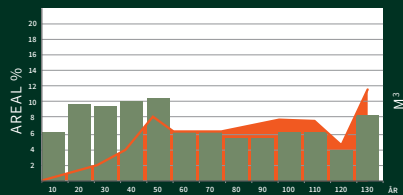
– Det finns ju många möjligheter att skapa kringverksamheter, även om man inte har ett världsarv på sin fastighet. Men det kräver att du gör noggranna kalkyler och är beredd på mycket jobb, säger han.

För egen del räknar Björn Ohlson inte med att tjäna några pengar på den här investeringen. Han och hans fru ser det snarare som en livsgärning och en möjlighet att få ägna sig åt sitt intresse.

– Våra investeringar har redan kostat flera miljoner. Det kan vi inte tjäna in på att driva ett café och eventuellt en liten butik. Däremot tror vi att vi på sikt kan gå plus minus noll. Det viktiga för oss är dock att det känns givande och roligt och att vi kan fortsätta att förvalta den här gården på ett bra sätt. 🌱

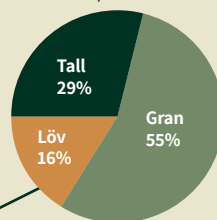
Västsvrige

Virkesförrådets tyngdpunkt för typfastigheten
Arealfördelning per åldersklass för typfastighet

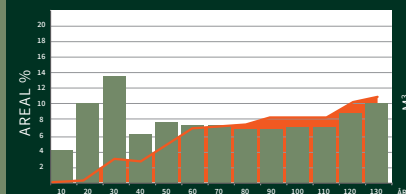
Marknadspris 109 220 kr/ha (108 360)
Avkastningsvärde 73 420 kr/ha (82 370)
Skogsindex 1,49 (1,32)

Typfastighet med
172 m³ sk/ha

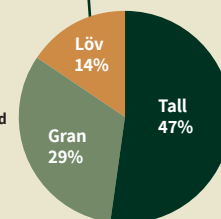
Uppland

Virkesförrådets tyngdpunkt för typfastigheten
Arealfördelning per åldersklass för typfastighet

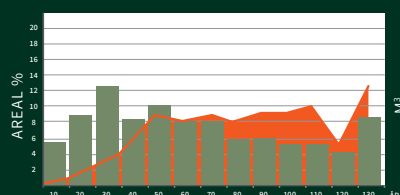
Marknadspris 90 180 kr/ha (88 510)
Avkastningsvärde 46 990 kr/ha (53 510)
Skogsindex 1,92 (1,65)

Typfastighet med
167 m³ sk/ha

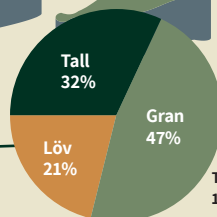
Sydsverige

Virkesförrådets tyngdpunkt för typfastigheten
Arealfördelning per åldersklass för typfastighet

Marknadspris 120 835 kr/ha (117 460)
Avkastningsvärde 82 480 kr/ha (85 900)
Skogsindex 1,47 (1,37)

Typfastighet med
169 m³ sk/ha

Skogsindex: Priserna på skogsmark ökar – men minskar på virke

Skogsmarkspriserna fortsätter att stiga i hela landet. Samtidigt sjunker virkespriserna och konjunkturen ser ut att mattas av. Detta medför att Skogssällskapets Skogsindex stiger. Det berättar fastighetsexperten Ulrik Abelson.

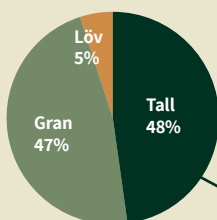
Text: Malin Letser

DET SENASTE ÅRETS höga skogsfastighetspriser ser inte ut att ha nått sin kulmen ännu. Priserna på skogsmark bedöms rent generellt ha ökat i hela landet sedan i mars till tidig höst i år. Enligt Skogssällskapets fastighetsexpert Ulrik Abelson beror detta bland annat på att ränteläget är fortsatt fördelaktigt och att fastighetsutbudet är förhållandevis skralt.

– Lågränteläget gör det intressant för redan befintliga skogsägare att köpa mer skog, men det är också så att personer som inte har ägt skog tidigare ser skogen som ett bra placeringsalternativ nu. Dessutom är det alltså ett ganska begränsat utbud på marknaden i förhållande till antalet spekulanter, vilket ytterligare kan skruva upp priserna, berättar han.

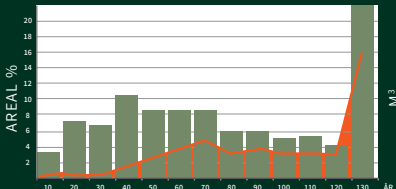
Vad som eventuellt kan sätta sina spår

Typfastighet med
96 m³ sk/ha

Norrbotten

Virkesförrådets tyngdpunkt för typfastigheten
Arealfördelning per åldersklass för typfastighet

Marknadspris 28 510 kr/ha (28 320)
Avkastningsvärde 23 510 kr/ha (24 750)
Skogsindex 1,21 (1,14)

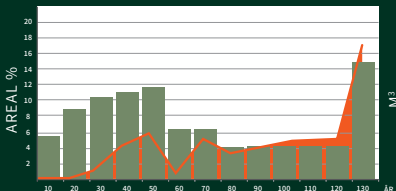
lägre virkespriser som även smittar av sig på skogsmarkspriserna där prisökningen avtar. Även en mindre priskorrigerig neråt av skogsmarken är normalbilden i en lågkonjunktur. Samtidigt har vi ett fortsatt lågt ränteläge som fungerar som en helt ny spelbricka. Det gör att ingen riktigt vet vad som kommer att hända med fastighetspriserna. Det återstår att se, säger han.

AVSLUTNINGSVIS NÄMMER ULRIK Abelson ytterligare en faktor som kan komma att påverka marknaden framöver: Brexit.

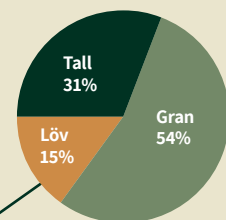
– Ett avtalslöst Brexit skulle kunna ställa till stor skada, dels på direkta affärer mellan Sverige och Storbritannien, dels i form av direkta effekter på den totala ekonomin. Det skulle kunna bli en ytterligare push i en redan pågående konjunkturavmattning. Som tur är ser det nu ut som att Storbritannien inte kommer att krascha ut ur EU, vilket var farhågan för ett tag sedan. Men hur den här följetongen kommer att sluta vet ju ingen, säger han. 🌱

Mellannorrländ

Virkesförrådets tyngdpunkt för typfastigheten
Arealfördelning per åldersklass för typfastighet

Marknadspris 44 800 kr/ha (44 100)
Avkastningsvärde 38 570 kr/ha (40 120)
Skogsindex 1,16 (1,10)

Typfastighet med 140 m³ sk/ha

VÄRDEN INOM PARANTES ANGER SKOGSINDEX MARS 2019.

på fastighetsmarknaden framöver är att virkespriserna nu sjunker. Nedgången har skett i flera etapper där en första prissänkning syntes redan i våras och ytterligare prissänkningar har skett under hösten.

– Det är en allmän konjunkturavmattning som också påverkar skogsindustrin. Bilden vi ser är en vikande efterfrågan och sänkta priser på trävaror och cellulosaprodukter. Vi har även sett att en del sågverk börjar få det tufft med den löpande lönsamheten. Vissa sågenheter har redan dragit ner på sin kapacitet, andra enheter stängs helt och hållet, säger han.

EN FÖRKLARING TILL den allt svalare prisbilden på virket, bortsett från konjunkturförändringar, är härjningarna av granbarkborren. De omfattande problemen har

lett till ett stort utbud grantimmer med kvalitetskadorna och som i sin tur pressar marknaden.

– Även ute i norra Centraleuropa ser vi stora skadeverkningar från granbarkborre vilket gör att det kommer ut väldigt mycket skadat virke och sågtimmer av lägre kvalitet. Problemen har varit betydligt större i exempelvis Tyskland, Österrike och Tjeckien än vad de har varit i Sverige, säger Ulrik Abelson.

MEN ÄVEN OM prisbilden just nu ser ut att mattas av understryker Ulrik Abelson att pridförändringarna än så länge är ganska marginella. Hur nästa år kommer att bli menar han dock är svårt att säga.

– Prognosen är att vi går in i en lågkonjunktur vilket normalt sett brukar leda till

Det här är Skogsindex

> Skogssällskapetets index bygger på aktuell prisrapportering från hela landet. Genom att dividera marknadspris för en skogsfastighet med avkastningsvärdet för virket får man en kvot som kan användas i jämförelse med andra fastigheter. Låg kvot innebär att du får mycket skog för pengarna, hög kvot betyder att du betalar för annat än virke (närläget till storstad, bra jakt, exploateringsmöjligheter etcetera).

Är du engagerad i skog och lantbruksnäringarna?

Som Nordens företagsbank har vi produkter och tjänster som är speciellt anpassade för dig som är aktiv inom skog och lantbruksnäringarna i Sverige. Vi hjälper dig med allt från heltäckande finansieringslösningar till att förvalta ditt kapital. Vi stöttar dig genom livets alla skeden, i företaget, näringslivet och privat.

Du är välkommen att kontakta vår affärsansvarige för skog och lantbruk Joakim Larsson så berättar han mer. Du når honom på joakim.larsson@seb.se eller 0707-39 10 87.